

АРТЪР КОНАН ДОЙЛ ПРЕВОДАЧЪТ ГРЪК

Превод от английски: А. Атанасов, 1992

chitanka.info

През цялото време на дългото ми близко познанство с Шерлок Холмс никога не ми се случи да го чуя да спомене нещо за родителите си. Той рядко говореше и за своята младост. Тая сдържаност от негова страна увеличаваше донякъде свръхестественото впечатление, което ми правеше той, до такава степен, че понякога започвах да гледам на него като на някакво чудо, като на същество, толкова лишено от човешки чувства — симпатия, любов, колкото и отличаващо се с изключителен ум. Неговото равнодушие към жените и липсата на влечение към нови познанства съставяха типични особености на спокойния му характер, не по-големи обаче от пълното мълчание за родителите му. Аз стигнах до убеждение, че той е сирак, на когото всички сродници са умрели. Но ненадейно в едно прекрасно утро, за голямо мое учудване, той ми заговори за своя брат.

Това беше през лятото, след вечерния чай, по време на откъслечен, несвързан разговор, в който ние, от темата за клубовете и причините за изменение на наклона на земната еклиптика, преминахме най-сетне към въпроса за атавизма и наследствените способности. Предмет на нашия разговор беше въпросът, доколко всяка способност на личността е наследствена и доколко зависи от възпитанието в ранна възраст.

— Колкото до вас — казах аз, — от всичко, което сте ми разказвали, очевидно е, че вашата наблюдателност и забележителната ви способност да правите бързи изводи се дължат само на систематична подготовка.

— До известна степен — да — замислено отвърна Холмс. — Моите предци са били чифликчии, които, както изглежда, са живели така, както е било свойствено на съсловието им. Но все пак навярно тия способности са в кръвта ми. Може би съм ги наследил от баба си, сестра на френския художник Верне. Художествените заченки се изливат понякога в най-странни форми.

— Но откъде знаете, че способностите ви са наследени?

— Брат ми Майкрофт е надарен с тях в по-голяма степен от мене.

Това бе съвсем ново за мен. Ако в Англия съществува още един човек, надарен с такива необикновени способности, то защо за него не знае нито полицията, нито обществото? Аз предложих тоя въпрос на другаря си, като намекнах при това, че той само от скромност поставя брата си по-високо от себе си. Холмс се засмя.

— Драги Уотсън, аз не споделям мнението на онези, които смятат скромността за добродетел — рече той. — За логичния ум всичко трябва да бъде такова, каквото е — наистина, а да цениш себе си по-ниско, отколкото струваш, е такова отклонение от истината, както и да преувеличаваш достойнствата си. Затова, ако казвам, че Майкрофт е надарен със способността да наблюдава в по-голяма степен от мене, можете да бъдете уверен, че това е точната, неизменната истина.

— По-млад ли е от вас?

— Със седем години е по-стар.

— Как така е неизвестен?

— О, той е много известен в своя кръг.

— В кой кръг!

— Например в клуба на Диоген.

Никога не бях чувал за такова заведение и навярно това се отрази по лицето ми, понеже Шерлок Холмс извади от джоба си часовник и каза:

— Клубът на Диоген е най-странният от лондонските клубове, а Майкрофт е най-странният от хората там. Той всеки ден е в клуба от четири и три четвърти до осем часа без двадесет минути. Сега е шест и ако искате да се разходим в тая прекрасна вечер, аз ще имам удоволствието да ви покажа две лондонски рядкости.

След пет минути ние вече вървахме по улицата към Ридлентския цирк.

— Вие се учудвате, че Майкрофт не използва своя дар на детектив — каза моят другар. — Той е неспособен за тази професия.

— Но на мене ми се стори, че вие казахте...

— Аз казах, че той притежава по-голяма наблюдателност и способност да прави изводи от мене. Ако изкуството на детектива се ограничава с разсъждения в креслото, то моят брат би бил най-големият в света майстор на разкриването на престъпления. Но у него няма нито трудолюбие, нито енергия. Той няма да се мръдне от мястото си, за да провери разсъжденията си, и е готов по-скоро да признае, че не е прав, отколкото да се потруди да докаже правотата си. Много пъти се обръщах към него в затруднителни случаи и даваните от него обяснения винаги излизаха верни. А при това той е съвсем

неспособен да изясни практическата страна на делото, с което трябва да се заеме човек, преди то да отиде в съда.

— Значи това не е неговата професия.

— Не. Онова, което ми доставя средства за живот, за него е само развлечение на дилетант. Той има необикновена способност да работи с цифри и проверява книгите в много правителствени учреждения. Майкрофт живее в Пал Мал и всяка сутрин ходи в Уайкрофт, а вечер се връща обратно. От дълги години не прави други разходки и нийде не отива, освен в клуба на Диоген, който е тъкмо срещу неговото жилище.

— Това название ми е съвсем непознато.

— Твърде е възможно. В Лондон, както ви е известно, има много хора, които избягват обществото или от срамежливост, или по необходимост. А те нямат нищо против това — да прочетат новите списания и вестници, докато седят в удобни кресла. Ето, за подобен род хора е и устроен клубът на Диоген, към членовете на който принадлежат най-затворените и необщителни хора в Лондон. Никой не бива да обръща ни най-малко внимание на другите. С изключение на приемните, никъде другаде не се разрешава да се приказва, трикратното нарушение на това правило, донесено за сведение на управата, води до изключване на виновния от числото на членовете. Брат ми бе един от основателите на този клуб, и аз самият намирам, че посещаването му действа доста успокоително на нервите.

Като разговаряхме така, ние стигнахме до Пал Мал откъм Сейнт Джеймс Стрийт. Шерлок Холмс спря при един от входовете и като ми направи знак да мълча, въведе ме в предната стая. През стъклената преградка аз видях голяма разкошна стая, където много хора четяха вестници, всеки в своя ъгъл. Холмс ме въведе в малка стая, остави ме и след минута се върна с непознат човек, в когото аз изведнъж познах неговия брат.

Майкрофт Холмс бе много по-висок и по-едър от Шерлок. Той бе доста дебел, но лицето му имаше същия пронизващ израз, с който толкова се отличаваше лицето на неговия брат. Очите, с особен воднист светлосив цвят, сякаш винаги гледаха с оня поглед, който неизменно проникваше нейде в пространството, в дълбочина, какъвто аз забелязвах у Шерлок само тогава, когато напрягаше всичките си сили.

— Драго ми е да се запозная с вас, господине — каза той, като протягаше широката си, плоска като лапата на тюлен ръка. Откакто започнахте да пишете за Шерлок, аз слушам само за него. Между другото, Шерлок, мислех, че ще се отбиеш при мен през другата седмица, за да обсъдим онази история в замъка. Мислех, че може би тя ще се окаже Малко трудничка за тебе. — Не, аз се справих с нея — с усмивка отвърна моят другар.

— Разбира се, виновен е Адамс?

— Да, Адамс.

— Аз бях уверен в това от самото начало. Братята седнаха в нишата на прозореца.

— Най-удобно място за всеки, който иска да изучава човечеството — каза Майкрофт. — Погледнете какви чудни типове! Например ето тия двама души, които идат към нас.

— Единият е маркер. А другият?

Непознатите седяха до прозореца. Няколкото тебеширени петна по джоба на жилетката на единия от тях бяха единствените указания за близостта му до билиярда, доколкото аз можех да забележа. Другият бе мургав с килната на тила шапка и с няколко свитъци под мишница.

— Навярно е бивш военен — каза Шерлок. — И току-що е излязъл в оставка.

— Според мен служил е в Индия.

— Офицер в оставка.

— Мисля, че е артилерист — каза Шерлок.

— И вдовец.

— Но има дете.

— Деца, мой мили, деца.

— Е, това е вече много — със смях казах аз.

— Не е трудно да се каже, че човек с такова държане, очевидно привикнал да заповядва, и с такова загоряло лице — е военен, неотдавна върнал се от Индия — отвърна Холмс.

— Че той неотдавна е оставил службата, се вижда от това, че още носи военни обуца — забеляза Майкрофт.

— Вървежът му не е на кавалерист и при това той носи фуражката накриво, което личи по светлата кожа на едната страна на челото. За сапър е много тежък. Артилерист е.

— А траурният костюм сочи, че е изгубил някого от близките си. Това, че сам прави покупки, показва, че е останал без жена. Вие виждате, той купува детски играчки. По дрънкането може да се заключи, че има твърде малко дете. Жена му навярно е умряла при раждане. Книгата с картинките показва, че е принуден да се грижи и за другото си дете.

Аз поисках да разбера защо моят другар твърди, че брат му притежава още по-големи способности от него. Шерлок ме погледна и се усмихна. Майкрофт взе с два пръста енфие от кръгла табакерка и изтърси пращинките от палтото си с голяма червена копринена кърпа.

— Между другото, Шерлок — каза той, — имам нещо, което ще ти е тъкмо по сърце — доста странна случка, за която ме помолиха да кажа мнението си. Аз нямах достатъчно енергия да се заема с нея както трябва, но тя ми даде основание за много интересни предположения. Ако искаш да чуеш фактите...

— С удоволствие, драги Майкрофт.

Майкрофт написа няколко думи на едно листче, откъсна го от бележника си, позвъни и даде записаното на влезлия слуга.

— Помолих господин Мелас да намине тук — каза той. — Живее над моето жилище и е мой познат. Ето защо той се обърна към мене в трудното си положение. Господин Мелас е грък по произход и е забележителен езиковед. Той живее отчасти от възнаграждението, което получава в качеството си на преводач, отчасти от онова, което получава като гид на богатите пътешественици от Изтока, които спират в хотелите на Нортъмбарланд Авеню.

След няколко минути при нас влезе малък пълен човек. Маслиненото му лице и черните като въглен коси ясно издаваха южния му произход, макар че говореше като образован англичанин. Той бързо стисна ръка на Шерлок Холмс и неговите Тъмни очи заблестяха от удоволствие, когато узна, че тоя специалист иска да изслуша историята му.

— Не очаквам да ми повярва полицията... честна дума, не вярвам — каза той с жален глас. — Само защото не им се е случвало да чуят нищо подобно, те мислят, че това не може да бъде. Но аз няма да се успокоя, докато не узная какво е станало с моя бедняк с мушамичката на лицето.

— Цял съм внимание — каза Шерлок Холмс.

— Днес е сряда — започна господин Мелас, — това се случи в понеделник през нощта... нали разбирате, само преди два дена. Аз съм преводач, както навярно ви е казал моят съсед. Превеждам на разни езици, но понеже съм грък по произход и нося гръцко име, повече имам работа с този език. В продължение на много години аз съм главният преводач от гръцки език в Лондон и моето име е добре известно във всички хотели. Доста често се случва да ме викат в най-неудобни часове, в случаи че чужденци се сблъскват с някакви премеждия или когато пристигналите с късните влакове пътешественици потърсят моите услуги. Затова аз никак не се учудих, когато в понеделник през нощта при мен се яви някой си господин Латимър, много елегантен млад човек, и ме помоли да тръгна с него с фойтона, който го чакаше. При него дошъл по работа един приятел грък и понеже той говори само на своя език, потрябвал му преводач. От неговите думи разбрах, че къщата му се намира наблизо, в Кенсингтън. Изглеждаше, че той много бърза, понеже припряно ме настани във фойтона. Аз казах във фойтона, но скоро ми се стори, че седнах в карета. Във всеки случай екипажът бе по-голям от обикновено, а гюрукът, макар и поизтъркан, бе от скъп плат. Господин Латимър седна срещу мене и ние минахме по Чаринг Крос за Шафтъри Авеню. После излязохме на Оксфорд Стрийт и аз понечих да кажа, че много заобикаляме, когато думите ми бяха прекъснати от необикновеното поведение на спътника ми. Той най-напред извади от джоба си страшен боздуган, налят с олово, и почна да го размахва, сякаш опитваше неговата тежест и сила, после, без да каже дума, сложи го на седалката до себе си. След това повдигна прозорците от двете страни и аз видях, че те са облепени с хартия, като че ли за да ми пречат да гледам към улицата.

— Съжалявам, че ви преча да виждате, господин Мелас — каза той. — Работата е в това, че аз не искам да видите мястото, където отиваме. Би било неудобно, ако вие бихте могли да намерите пътя дотам.

Можете да си представите колко бях поразен от тия думи. Моят спътник беше силен, широкоплещест момък и без да говоря за боздугана, аз никога не бих могъл да се преборя с него.

— Много ме учудва вашето поведение, господин Латимър — промърморих аз. — Вие би трябвало да разберете, че постъпвате

незаконно.

— Несъмнено, това е своеобразна волност — отвърна той, — но ние ще ви възнаградим. И трябва да ви предупредя, господин Мелас, че ако през тая нощ вие вдигнете тревога или направите нещо, което заплашва интересите ми, ще си навлечете сериозни неприятности. Моля ви да помните, че никой не знае къде се намирате и че в тая карета също тъй, както и в моята работа вие сте напълно в моята власт.

Той говореше спокойно, но в гласа му се долавяше заплаха. Аз продължавах да седя мълком, в недоумение, защо той ме замъкна. Пътувахме около два часа; никак не можех да се досетя къде ме водят. Понякога по трополенето можеше да се помисли, че пътуваме по шосе, понякога по тихото спокойно возене можеше да се предположи, че каретата се движи по асфалт. Но с изключение на тия звуци, нямаше нищо, което би ми помогнало да се досетя къде сме. Хартията на прозорците бе непроницаема, а предният прозорец бе затулен със синя завеска. Ние тръгнахме от Пал Мал в седем и четвърт, а моят часовник показваше девет без десет. Когато екипажът ни най-сетне спря, моят спътник спусна прозореца и аз набърже видях ниския свод на вход, където гореше лампа. Бързо излязох от каретата, вратата на входа се разтвори и аз се намерих в къщата. У мен остана смътното впечатление, че пред входа има локва и дървета. Не мога да кажа голямо здание ли бе това или проста селска къща.

В къщата гореше лампа с цветен абажур. Пламъкът ѝ бе намален тъй силно, че аз едва можах да разгледам доста голямото преддверие, украсено с картини. В полумрака забелязах, че вратата ми отвори неугледен прегърбен човечец на средна възраст. Когато той обърна към нас светлината, видях, че беше с очила.

— Това ли е господин Мелас, Харолд? — запита той.

— Да.

— Отлично! Отлично! Надявам се, че вие няма да ни се разсърдите, господин Мелас, не можехме без вашата помощ. Ако се отнесете добре към нас, няма да съжелявате, но ако мислите да ни изиграете някаква шега, то... Бог да ви пази.

Той говореше отсечено, с нервен тон, като хихикаше между думите, но не знам защо ми внуши повече страх от спътника ми.

— Какво искате от мен? — запитах аз.

— Само да зададете няколко въпроса на един господин, грък, който е на гости у нас, и да ни преведете отговорите му. Но говорете само това, което ще ви кажат, или... — тука той пак нервно захихика — по-добре да не сте се раждали.

Като казваше това, той отвори вратата и ме въведе в една стая, наглед разкошно наредена, но също така лошо осветена от една лампа с намалена светлина. Стаята беше голяма и очевидно богато мебелирана, понеже нозете ми потъваха в килима. Пътъом забелязах кадифените столове, високата бяла мраморна печка и както ми се стори, от едната ѝ страна — сбирка от японски оръжия. Тъкмо под лампата имаше стол; старият човек ми го посочи. Младият излезе от стаята и неочаквано се върна през другата врата, като водеше със себе си един благородник, облечен с нещо подобно на халат. Благородникът бавно се приближаваше към мене. Когато влезе в светлинния кръг, хвърлен от лампата, аз се ужасих от неговия поглед. Той беше смъртнобледен. Изпъкналите му очи святкаха като на човек, чийто дух е по-силен от плътта. Но най-много ме поразиха не признаците на физическата слабост, а това, че цялото му лице бе покрито с ивици мушама, които се кръстосваха. С голямо парче мушама беше покрита и устата му.

— У тебе ли е дъската, Харолд? — викна старият, когато влязлото същество по-скоро падна, отколкото седна на стола. — Свободни ли са ръцете му? Е, дай му молив. Задавайте му въпроси, господин Мелас, а той ще пише отговорите. Преди всичко запитайте го готов ли е да подпише книгата?

Погледът на непознатия пламна.

— Никога — написа той на гръцки на дъската.

— При никакви условия ли? — запитах аз по заповед на нашия тиранин.

— Само ако видя, че я венчава познатият ми гръцки свещеник.

Старият захихика злорадо.

— Вие нали знаете какво ви чака в такъв случай?

— Все ми е едно.

Ето няколко въпроса и отговора от нашия странен разговор, отчасти в устен и отчасти в писмен вид. Няколко пъти аз трябваше да го питам съгласен ли е да подпише книгата и няколко пъти предавах негодуващия му отговор. Но скоро ми хрумна щастлива мисъл. Аз

започнах да прибавям свои думи към всеки въпрос — отначало казвах съвсем невинни неща, за да разбера дали някой от двамата присъстващи не знае гръцки. Като видях, че и двамата нищо не подозират, започнах по-опасна игра. Ето приблизително нашия разговор.

— Вашата настойчивост само ще ви навреди. Кой сте вие?

— Все ми е едно. Аз съм чужденец.

— Вие сам си навличате беда. Откога сте тук?

— Нека бъде така. От три седмици.

— Богатството няма да стане ваше. От какво сте болен?

— То няма да бъде и на тия негодници. Те ме измъчват, като ме държат гладен.

— Вие ще бъдете свободен, ако подпишете. Кому принадлежи тая къща?

— Никога няма да подпиша. Не зная.

— С това ще й направите услуга. Как е името ви?

— Нека самата тя да ми каже това. Кратидес.

— Ще я видите, ако подпишете. Откъде сте?

— Значи никога няма да я видя. От Атина.

Още пет минути, господин Холмс, и аз щях да узная цялата история под самия нос на тия господа. Следващият ми въпрос щеше да изясни всичко, но в тоя миг вратата се отвори и в стаята влезе някаква жена. Аз видях само, че тя беше висока, стройна, с черни коси и с някаква свободна дреха.

— Харолд! — каза тя на английски с чуждестранен акцент. — Аз не мога да остана повече; така ми дотегна да стоя сама с... о, Боже мой, това е Павел!

Последните думи тя каза на гръцки и в същия миг непознатият със сгърчени пръсти скъса от устата си мушамичката и с вик „София, София“ се хвърли в прегръдките на жената. Прегръдката им обаче продължи само миг. Младият човек бързо се хвърли към непознатата и я изтласка от стаята, а старият леко се справи със своята мършава жертва и го измъкна през една противоположна врата. За миг аз останах сам в стаята и скочих прав със смътната надежда да узная, какво представлява къщата, в която се намираха. За щастие обаче не успях нищо да предприема: като вдигнах глава, видях, че по-старият стои на вратата и ме гледа в упор.

— Стига, господин Мелас — каза той. — Вие виждате, че ви накарахме да вземете участие в наши интимни работи. Ние не бихме ви безпокоили, ако нашият другар, който говори на гръцки който започна преговорите, не трябваше да се върне на изток. Необходимо ни беше да го заменим с някой друг и ние се зарадвахме много, като разбрахме, че вие добре знаете гръцки език.

Аз се поклоних.

— Ето ви пет лири — продължи той, като се приближи до мене. — Надявам се, че ще бъдете доволен от тази награда. Но — прибави той, като леко ме чукна по гърдите ми и хихикна — ако издадете нещо макар и на една човешка душа, Господ да се съжали над душата ви.

Не мога да ви предам какво отвращение, какъв ужас ми внушаваше тоя човек. Сега, когато върху него падаше светлината на лампата, аз можех да го разгледам по-добре. Лицето му беше бледно, с резки черти, с малка островърха рядка брадичка. Като говореше, той кривеше лицето си, устните и клепките му потрепераха като на човек, който страда от припадъци. Неволно помислих, че неговият странен смях е също признак на нервна болест. Но най-ужасното нещо на лицето му бяха очите — сиви, със стоманен цвят, със студен блясък, с израз на злобна непреклонна жестокост в дъното.

— Ние ще узнаем, ако ни издадете — каза той. — Ние имаме свои начини да добиваме нужните сведения. Е, файтонът ви чака и другарят ми ще ви заведе вкъщи.

Бързо ме приведоха през преддверието, блъснаха ме във файтона така, че аз пак успях да видя само дърветата и градината. Господин Латимър вървеше по петите ми и мълком седна на предишното си място. Отново в пълно безмълвие, с вдигнати стъкла, ние изминахме безкрайния път, докато най-сетне файтонът спря. Удари полунощ.

— Вие ще слезете тука, господин Мелас — каза спътникът ми. — Съжалявам, че съм принуден да ви оставя тъй далече от вашата къща, но няма какво да се прави. Всеки ваш опит да тръгнете след файтона ще бъде само опасен за вас.

Като казваше това, той отвори вратичката и аз едва успях да скоча, файтонджията удари конете и файтонът бързо полетя напред. Аз учудено се озърнах. Бях на едно пусто място, обрасло с тъмни храсталаци. В далечината се виждаха очертанятия на къщите, на чиито

горни етажи тук-там се мяркаха светлинки. От другата страна видях червените сигнални фенери на железопътната линия.

Файтонът, с който дойдох, вече беше изчезнал. Аз продължавах да стоя, като се оглеждах и се мъчех да се досетя къде се намирам, когато изведнъж чух, че някой иде към мене в тъмнината. Непознатият дойде по-близо и излезе, че е железопътен пазач.

— Можете ли да ми кажете кое е това място? — запитах аз.

— Усендсуърт Комън — отвърна пазачът.

— Мога ли да хвана влака, който отива в града?

— Ако стигнете до станцията Клапам. Тя е на една миля от тук. Тъкмо ще хванете последния влак.

Тъй завърши моето приключение, господин Холмс. Не зная къде съм бил, с кого съм говорил, не зная нищо освен онова, което ви разказах. Знам само, че там става нещо ужасно, че ми се иска да помогна на тоя нещастник. На следващия ден аз разказах цялата история на господин Майкрофт Холмс, а сетне и на полицията.

След като чухме тоя необикновен разказ известно време ние стояхме мълчаливи. След това Шерлок Холмс погледна брат си и каза:

— Направено ли е нещо по този случай?

Майкрофт взе вестник „Дейли Нюз“, който лежеше на масата.

„Дава се награда на онзи, който съобщи каквито и да е сведения за мястото, където се намира благородникът Павел Кратидес от Атина, който не умее да говори английски. Такава награда се дава и на онзи, който съобщи нещо за жената — гъркиня на име София, Х2473.“

Тази обява беше поместена във всички всекидневни вестници, но отговор нямаше.

— Не се ли справихте в гръцката легация?

— Справих се. Там нищо не знаят.

— Тогава трябва да телеграфираме на началника на полицията в Атина.

— Цялата енергия на нашето семейство се е съсредоточила в Шерлок — каза Майкрофт, като се обръщаше към мене. — Е, тогава заемай се с — тая работа и ми съобщи, ако сполучиш.

— Разбира се — отвърна моят другар, като ставаше от стола. — Ще съобщя за всичко и на тебе, и на господин Мелас. А засега, господин Мелас, ако бях на ваше място, бих се пазил. Тия негодници са узнали от обявите, че сте ги издали.

По пътя за вкъщи Холмс се отби в пощата и прати няколко телеграми.

— Вижте, Уотсън, ние във всеки случай не си изгубихме напразно вечерта — забеляза той. — Някои от най-интересните ми дела са попадали при мен благодарение на Майкрофт. В току-що чутата от нас загадъчна случка има няколко особености, макар тя да предполага само едно обяснение.

— Надявате ли се да се изясни тая работа?

— Е, като зная толкова, колкото е известно и на вас, би било странно, ако не открием всичко. Вие самият навярно вече имате някаква теория.

— В общи черти — да.

— Е, какво мислите вие?

— Очевидно, че тази млада гъркиня е отвлечена от младия англичанин Харолд Латимър.

— Откъде я е отвлякъл?

— Може би от Атина.

Шерлок Холмс поклати глава.

— Тоя млад човек не говори нито дума гръцки. Госпожицата говори добре английски. От това може да се заключи, че тя от известно време се намира в Англия, а той никога не е бил в Гърция.

— Е, добре. Да предположим тогава, че тя е пристигнала в Англия и тоя Харолд я е убедил да избяга с него.

— Това е по-възможно.

— Тогава братът — аз мисля, че тя му се пада сестра — идва в Англия, за да се намеси в отношенията им. От непредпазливост той попада в ръцете на младия човек и неговия стар приятел. Те хващат дошлия и се мъчат да го принудят насила да подпише някакви книжа, за да завладеят богатството на младата девойка, на която той е може би настойник. Той отказва. А за да могат да водят разговори, им е бил нужен преводач и те попадат на господин Мелас. По-рано са имали друг преводач. На девойката не са казвали за пристигането на брата и тя е узнала това съвсем случайно.

— Превъзходно, Уотсън! — извика Холмс. — Аз наистина мисля, че вие не сте далече от истината. Вижте, всички карти са в ръцете ни, трябва само да се боим от насилие от страна на тия господа. Ако ни дадат достатъчно време, ние ще ги уловим.

— Но как ще ги открием къде се намира тяхната къща?

— Е, ако вашите предположения са правилни и името на тази девойка е София Кратидес (или това е предишното, ѝ име), не е трудно да попаднем на следите ѝ. Тя е главната ни надежда, понеже братът, изглежда, е съвсем чужд тук. Ясно е, че вече е минало известно време, откакто Харолд е влязъл във връзка с тая девойка, във всеки случай няколко седмици — понеже братът е успял да узнае това в Гърция и да дойде тука. Ако те са живели на едно място през цялото време, ние трябва да получим някакъв отговор на обявата на Майкрофт.

Докато водехме тоя разговор, ние стигнахме до нашата къща в Бейкър Стрийт. Холмс пръв се качи по стълбата и като отвори вратата в стаята ни, трепна от учудване. Аз погледнах през рамото му и също се изумих. Майкрофт Холмс седеше в креслото и пушеше лула.

— Влизай, Шерлок! Внимавайте, господине! — любезно продума той, като се усмихваше на нашите учудени лица. — Ти не очакваше от мене такъв скок, нали, Шерлок? Но в тая история има нещо особено привлекателно за мене.

— Как попадна тук?

— Аз ви изпреварих с файтон.

— Откри ли се нещо ново?

— — Получих отговор на обявата.

— А!

— Да, няколко минути след като си отидохте.

— И какво?

Майкрофт Холмс извади лист хартия.

— Ето записката — каза той — написана с меко перо на скъпа хартия с кремав цвят от стар болен господин. *„Господине, в отговор на вашата обява от днешно число, мога да ви съобщя, че аз много добре знам младата девойка, за която става дума. Ако се потрудите да наминете към мен, ще ви съобщя някои подробности за нейната тъжна история. Сега тя живее в Бекънам, в имението «Мирти». С почит: Дж. Девънпорт“*

— Той пише от Лоуир Брикстън — каза Майкрофт Холмс. — Как мислиш, Шерлок, да отидем ли при него да го разпитаме?

— Животът на брата е по-скъп от историята на сестрата, мой мили Майкрофт. Аз мисля да отидем в Скотланд Ярд за инспектор Грегсън, а оттам — право в Бекънам. Знаем, че човекът е обречен на смърт и всеки час има грамадно значение.

— Да вземем ли и г-н Мелас? — предложих аз. — Може да ни дотрябва преводач.

— Превъзходно — каза Шерлок Холмс. — Пратете за файтон и да тръгнем веднага.

При тези думи той изтегли чекмеджето на масата и аз забелязах, че пъкна револвер в джоба си.

— Да — каза в отговор на моя питащ поглед. — От всичко чуто заключих, че имаме работа с много опасна шайка.

Беше се стъмнило съвсем, когато стигнахме до къщата в Пал Мал, където живееше господин Мелас. Тъкмо преди нас беше дошъл някакъв господин, който го отвел със себе си.

— Не можете ли да ни кажете къде? — запита Майкрофт Холмс.

— Не зная — отвърна жената, която ни отвори. — Зная само, че той излезе с файтон заедно с един благородник.

— Тоя благородник не си ли каза името?

— Не, господине.

— Да не е бил висок хубав млад брюнет?

— О, не, господине. Невисок господин, с очила, със слабо лице, но с доста приятно държане. Той се смееше през цялото време, докато приказваше.

— Да вървим по-скоро! — отсечено викна Шерлок Холмс.

— Работата става доста сериозна! — забеляза той, когато стигнахме в Скотланд Ярд. — Тия хора пак са хванали Мелас. Той е човек неособено храбър, както са забелязали в оная нощ. Негодникът е успял да го заплаши, щом се е появил пред него. Без съмнение потрябвали са им неговите услуги, но след като се възползват от тях, те може би ще искат да го накажат за това, което смятат за предателство от негова страна.

Ние се надявахме, че с железницата ще стигнем в Бекънам по-скоро, отколкото с файтон, обаче когато стигнахме в Скотланд Ярд, бяхме принудени да стоим цял час, докато дойде инспектор Грегсън, и

да изпълним известни формалности, необходими, за да можем да влезем в къщата. Беше вече десет без четвърт, когато пристигнахме на гарата, и десет и половина, когато и четиримата се озовахме в Бекънам. Като пропътувахме половин миля от гарата, ние се намерихме пред „Мирти“ — голяма мрачна къща, която се издигаше сама, далече от пътя. Тук оставихме фойтона и тръгнахме по пътя.

— Прозорците са тъмни — забеляза инспекторът. — Къщата, изглежда, е празна.

— Нашите птички са хвъркнали и гнездото е празно — отбеляза Холмс.

— Защо говорите така?

— Преди един час оттук е минала тежко натоварена кола. Инспекторът се разсмя.

— Аз видях следи от колела на светлината на фенера пред вратите, но откъде знаете, че е била тежко натоварена?

— Вие може би сте забелязали, че същите следи от колела минават и от другата страна. Но браздите, които идат от вратата, са много по-дълбоки, та може да се приеме за сигурно, че в товарната кола е имало тежък багаж.

— Вие ме надхитрихте малко — каза инспекторът, като свиваше рамене. — Няма да е леко да влезем в къщата. Но да опитаме преди това няма ли да ни чуе някой отвътре...

Той започна силно да чука с чукчето на вратата и да звъни със звънеца, но съвсем безуспешно. Холмс изчезна нейде и се върна след няколко минути.

— Отворих един прозорец — каза той.

— Добре че сте на наша страна, а не срещу нас, господин Холмс — забеляза инспекторът, като видя как ловко другарят ми отвори ключалката. — Е, струва ми се, в такъв случай можем да влезем, без да чакаме покана.

Един след друг ние се промъкнахме в голяма стая, наглед същата като онази, в която е бил въведен господин Мелас. Инспекторът запали фенера и при светлината му ние можахме да разгледаме двете врати, завеската, лампата, японските вещи — всичко, което бе описал гръкът. На масата стояха две чаши, празна бутилка от бренди и остатъци от ядене.

— Що е това? — внезапно каза Холмс.

Ние всички се спряхме и се ослушахме. Отнейде над нас долиташе тих, жалостив звук, приличен на стон. Холмс се хвърли към вратата и изтича в преддверието, ние с инспектора — след него, а Майкрофт се мъчеше да не остава по-назад от нас, доколкото му позволяваха килограмите.

На втория етаж ние видяхме три врати; зад средната от тях се разнасяха зловеците звуци, които се понижаваха до мърморене, ту преминаваха в рязък крясък. Вратата бе заключена, но ключът беше отвън на ключалката. Шерлок бързо отвори вратата и се втурна в стаята, но след миг отскочи назад, хванал с ръка гърлото си.

— Това са въглища! — извика той. — Почакайте. Ще мине.

Като надзърнахме в стаята, видяхме, че тя се осветява от слаб син пламък, който трептеше на малък меден мангал, поставен сред стаята. Пламъкът хвърляше мъртвешки неестествен кръг светлина на пода. В сянката забелязахме неясните очертания на двама души, притиснали се до стената. От отворената врата миришеше на ужасно отровни изпарения, от които се закашляхме и едва не се задавихме. Холмс се хвърли към стълбата, за да пусне пресен въздух, отвори прозореца и изхвърли мангала в градината.

— След минута ще можем да влезем — задъхано проговори той. — Къде е свещта? Мисля, че в такъв въздух не може да се запали кибрит. Подръж фенера до вратата, Майкрофт, а ние ще ги измъкнем. Хайде, дръжте!

Ние се хвърлихме към отровените и ги измъкнахме на площадката. И двамата бяха безчувствени, с посинели устни, подпухнали, с кървави лица и излезли от орбитите очи. Лицата им бяха толкова обезобразени, че само по черната брада и набитата фигура ние можахме да познаем преводача грък, с когото се бяхме разделили преди няколко часа в клуба на Диоген. Той бе яко вързан за ръцете и нозете, а над едното му око се виждаха следи от силен удар, другият, вързан по същия начин, беше висок, крайно мършав мъж, с лице уродливо, изпъстрено с ленти от лепкави мушамички. Той престана да стене като го сложихме на пода, и за мен бе достатъчен само един поглед, че вече няма нужда от нашата помощ. Но господин Мелас бе още жив и след по-малко от час, с помощта на амоняк и бренди, аз успях да му върна съзнанието. Той отвори очи, и имах удоволствието

да се убедя в това, че моята ръка го е спасила от мрачната долина на смъртта, където се срещат всички пътища.

Историята, която ни разказа той, излезе проста и потвърди всичките ни предположения. Посетителят дошъл при господин Мелас, извадил от ръката си нож и така заплашил гръка, че ще го убие веднага, та успял да го заведе със себе си и тоя път. Хихикащият господин е имал почти хипнотично влияние върху нещастния езиковед. Мелас не можеше и да говори за него без трепет и без да побледнее. Бързо го завели в Бекънам и бил принуден да превежда при свиждане, още по-драматично от първото: англичаните заплашвали пленника с незабавна смърт, ако не се съгласи на техните искания. Най-сетне, като видели, че никакви заплахи не помагат, те го тикнали обратно в затвора му и, като упрекнали Мелас в предателство, разкрито поради обявата във вестниците, оглушили го с един удар с бастун; той изгубил съзнание и се опомни, когато ние го свестихме.

Такова бе странното приключение, което се случи с преводача грък; той и досега не е напълно изяснено. Като се видяхме с благородника, който бе отговорил на обявата, узнахме, че нещастната Млада девойка произхожда от богато гръцко семейство и е пристигнала в Англия при свои познати. Тя се срещнала с един млад човек, Харолд Латимър, който добил над нея силно влияние и я придумал да избяга с него. Нейните познати, неприятно поразени от тоя случай, се ограничили с това, че известили на брат ѝ, който живеел в Атина, и след това си измили ръцете. Братът пристигнал в Англия и непредпазливо попаднал в ръцете на Латимър и неговия съучастник Уилсън Камп, човек с най-тъмно минало. Като видели, че непознатият не знае английски и е съвсем безпомощен в ръцете им, престъпниците го държали като пленник в къщата си и с жестокост и глад се опитвали да го заставят да се отрече в тяхна полза от имотите на сестра си. Девойката не е знаела, че той е в същата къща, а мушамичките по лицето му са били залепени, за да не го познае в случай на неочаквана среща. Но въпреки тая предпазливост, тя с женската си наблюдателност веднага го познала при първото идване на преводача. Бедната девойка също е била пленница, понеже в къщата нямало никой освен човека, изпълняващ ролята на файтонджия, и жена му, а те и двамата били довереници на заговорниците. Като видели, че тайната им е открита, а от пленника нищо не може да се откопчи,

престъпниците избягали с девойката от наетата мебелирана къща, като преди това отмъстили, както си мислели, и на оня, с когото ие им се удало да се справят и който ги издал.

След няколко месеца ние получихме от Будапеща интересна изрезка от вестник. В нея се съобщаваше за трагичната смърт на двама англичани, които пътували с някаква жена. Те и двамата били намерени заклани и унгарската полиция предполагаше че са си нанесли един другиму смъртоносни рани. Но струва ми се, Холмс е на друго мнение. Той предполага и досега, че ако можехме да намерим гъркинята, бихме узнали как е отмъстила за цялото зло, причинено на нея и на брат ѝ.

Издание:

Артър Конан Дойл
МЕМОАРИТЕ НА ШЕРЛОК ХОЛМС
разкази
Том I

Arthur Conan Doyle
The Adventures of Sherlock Holmes
А. Атанасов, Д. Симидов, Л. Весов — преводачи, 1992 г.

Редактор Иванка Савова
Художник на илюстрацията на корицата Веселин Павлов
Художник-редактор Веселин Христов
Технически редактор Бонка Лукова
Коректори Надя Костуркова, Мая Поборникова-Ночева

Английска, I издание
Издателски № 3018
Формат 84/108/32
Печатни коли 17,00
Издателски коли 14,28
Излязла от печат на 30. IV. 1992 г.

Компютърен набор и монтаж ДФ „Христо Г. Данов“ — Пловдив
Печат ДФ „Полиграфия“ — Пловдив

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.